

concert info Boulez 100

Bas Wiegers,
Asko|Schönberg & I Solisti

zondag 27 april 2025
Grote Zaal, 20:15 uur

de Doelen

programma

zo 27 april 25, 20:15
het concert begint in de Hal van de Grote Zaal

Boulez' monumentale electro-akoestische Répons

James Tenney (1934 – 2006)
In a large, open Space

Pierre Boulez (1925 - 2016)
Répons

uitvoerenden
Asko|Schönberg
I SOLISTI
Bas Wiegers **dirigent**
Miriam Overlach **harp**
Pauline Post **piano**
Jan Michiels **piano**
Jan Rokyta **cimbalom**
Joey Marijs **slagwerk**
Tom De Cock **slagwerk**
Maarten Buyl **computer sonics en live electronics**
Koen Keevel **(PME-Technica Group) audio-techniek**

toelichting

ruimtelijke belevenis

Asko|Schönberg en het Belgische blazersensemble I SOLISTI dagen in dit concert het publiek uit om de oren te openen voor een ruimtelijke beleving van muziek. Loop door de ruimte en ervaar hoe de klankvelden van *In a large, open space* van James Tenney verschuiven. Pierre Boulez speelt met zijn compositie *Répons* een interessant vraag en antwoord spel. De live muziek wordt in dit zelden uitgevoerde werk met behulp van computers gemanipuleerd, om vervolgens als elektronisch geluid vanaf verschillende kanten door de zaal te zweven.

James Tenney

James Tenney was een pionier op het gebied van elektronische en computermuziek. Hij genoot zijn opleiding aan diverse instituten, waaronder de Universiteit van Denver, the Juilliard School of Music, Bennington College en de Universiteit van Illinois. Onder zijn docenten bevonden zich onder meer Edgard Varèse en John Cage. In de jaren '60

Zij houden de toon naar keuze voor een bepaalde tijd aan, om vervolgens over te gaan tot een nieuwe keuze, waardoor spannende klankvelden ontstaan die langzaam verschuiven naarmate het stuk vordert.

In a large, open space

In a large, open space componeerde Tenney in 1994 na een bezoek aan de Minoritenkirche in Krems, Oostenrijk. De akoestiek van de langgerekte hoge ruimte in deze kerk was ongetwijfeld de inspiratiebron voor dit werk van Tenney, waarin hij het publiek uitnodigt genuanceerder te luisteren. De partituur bestaat uit een selectie van tonen waaruit de twaalf (of meer) musici kunnen kiezen. Zij houden de toon naar keuze voor een bepaalde tijd aan, om vervolgens over te gaan tot een nieuwe keuze, waardoor spannende klankvelden ontstaan die langzaam verschuiven naarmate het stuk vordert.

Asko Schönberg © Tom ten Seldam

Tenney wilde met deze compositie dat de klanken de ruimte vullen, net zoals lichtbundels dat kunnen doen. Door het publiek uit te nodigen om tijdens de uitvoering door de ruimte te lopen, wilde Tenney de luisteraar steeds een ander perspectief geven op de klanken.

Pierre Boulez

Het is dit jaar 100 jaar geleden dat Pierre Boulez werd geboren in Frankrijk. Terwijl de Tweede Wereldoorlog in volle gang was, schreef Boulez zich in bij het conservatorium van Parijs. Onder

invloed van Olivier Messiaen begon Boulez hier goed na te denken wat voor hem de essentie was van de hedendaagse muziek en hij begon het experiment aan te gaan. Boulez en Messiaen behoren tot de serialisten, de componisten die muziek maakten door reeksen tonen, ritmes, dynamieken etc. achter elkaar te plaatsen. Arnold Schönberg legde hier de basis voor met zijn twaalftoonstechniek. Boulez experimenteerde hier ook veelvuldig mee en interesseerde zich daarbij ook voor de mogelijkheden die elektronica bood.

Répons

Waar het publiek in de compositie van Tenney zelf een positie in de ruimte kiest, plaatst Boulez de luisteraar in *Répons* in het midden van de klankervaring. Het ensemble en de zes solisten worden bijgestaan door computers die op basis van de live muziek elektronisch geluiden

Waar het publiek in de compositie van Tenney zelf een positie in de ruimte kiest, plaatst Boulez de luisteraar in *Répons* in het midden van de klankervaring.

genereren, die vervolgens via speakers verder door de zaal zweven. De compositie was het eerste werk van betekenis dat tot stand kwam vanuit de samenwerking van Boulez met het Institut de recherche et coordination acoustique/musique (IRCAM) in Parijs. Boulez was vanaf de oprichting in de jaren '70 tot 1992 directeur van dit vooraanstaande instituut op het gebied van nieuwe (elektronische) muziek, dat specialisten uit verschillende disciplines (muziek, informatica, akoestiek e.d.) samenbrengt. De titel *Répons* verwijst naar het vraag en antwoordspel dat gedurende de compositie plaatsvindt tussen de live muziek en de elektronische klanken. Binnen deze moderne klankwereld grijpt Boulez daarmee terug op een eeuwenoude muzikale traditie, waarin musici op elkaars spel reageren. De compositie is onderverdeeld in een introductie, acht secties en een afsluitend coda. Over het ritme en de harmonie in het stuk zei Boulez dat onderliggend aan iedere sectie een harmonisch anker en een regelmatige puls te vinden is. Dit was volgens hem nodig om de verdere onregelmatigheid en dissonantie zich ergens toe te laten

verhouden en tegelijkertijd de ruimte te geven. Als melodische basis gebruikt Boulez de toonreeks van het zogenaamde 'Sacher hexachord'. Dit is een groep van zes opeenvolgende tonen gebaseerd op de achternaam van Paul Sacher, gemaakt voor de 70ste verjaardag van de dirigent.

Boulez dirigeerde in 1986 zelf de première van *Répons* in New York met Ensemble InterContemporain. Vanwege de enorme moeilijkheidsgraad voor de spelers en de hoge vereisten aan de akoestische ruimte werd *Répons* sindsdien slechts een aantal maal uitgevoerd. Boulez zei hier zelf over: *"I like virtuosity, although not for the sake of virtuosity but because it's dangerous"*. Veel luisterplezier op deze gevaarlijke avond!

tekst: Fien Duijnmayr

Als melodische basis gebruikt Boulez de toonreeks van het zogenaamde 'Sacher hexachord'. Dit is een groep van zes opeenvolgende tonen gebaseerd op de achternaam van Paul Sacher, gemaakt voor de 70ste verjaardag van de dirigent.

Bas Wiegers © Paz-Guillen

biografieën

AskolSchönberg

AskolSchönberg is het grensverleggende ensemble voor nieuwe muziek.

AskolSchönberg presenteert gedurfde concerten en voorstellingen met gecomponeerde muziek uit de 20ste en 21ste eeuw in uiteenlopende settingen, van concertpodia en buitenfestivals tot aan theaterzalen. Het ensemble ontwikkelt onderzoeksprojecten en educatieve activiteiten. De nadruk ligt op het stimuleren en creëren van nieuw werk door makers van nu. Dit alles met als doel om Nederlands en internationaal publiek te inspireren en nieuwe geluiden te laten ontdekken.

<https://askoschoenberg.nl>

Bas Wiegers

Bas Wiegers is internationaal een veelgevraagd dirigent. Hij werkte met alle grote Europese symfonieorkesten,

ensembles, operahuizen. Zijn repertoire omslaat het hele spectrum van barok tot hedendaagse muziek. Daarnaast zet hij zich in op educatief gebied. In zijn podcast *The Treasure Hunt* vertelt hij over zijn werk als dirigent.

I SOLISTI

I SOLISTI is een ensemble en muziekproductiehuis met internationale erkenning dat 250 jaar blazers(r)evolutie valideert en vernieuwt via avontuurlijke producties en talentontwikkeling. Het ensemble heeft een vaste kern van twintig musici, die wisselend ingezet worden afhankelijk van het project. Er is een nauwe samenwerking met de belangrijke podia in België en het ensemble wordt met regelmaat uitgenodigd op diverse festivals en concertzalen in Europa.
www.isolisti.be

I Solisti

agenda tips

ontdek het nieuwe seizoen:

za 20 sep 25

stercelliste Alisa Weilerstein
speelt Fragments

vr 7 nov 25

Utopia Orchestra
o.l.v. Teodor Currentzis
Ring Without Words

wo 18 feb 26

Anna Lapwood

Filmscores en minimalisme op het Doelenorgel

ontdek het
programma op
dedoelen.nl

Stay in touch!

See you @dedoelen &
share your pictures #dedoelen

tickets & info:

www.dedoelen.nl

+31 10 217 17 17

Schouwburgplein 50, Rotterdam

RECYCLED

Papier gemaakt van
gerecycled materiaal

FSC® C017135

deDoelen vrienden

genoten van dit concert?

word vriend van de Doelen en draag bij aan het realiseren van een bijzonder en innovatief programma!
Ga naar dedoelen.nl/vrienden voor meer informatie